

La mort negra

Durant els anys 1347 a 1350, Europa “i tothom conegut” va ser testimoni d'una feroç pandèmia de pesta, que seria denominada segles més tard com “La Mort Negra”. La humanitat ja hi havia conegut plagues i epidèmies però la pandèmia de 1348, per les seues característiques històriques va marcar un abans i un després en molts aspectes. Com a causa, com un factor més, o com simplement conseqüència de la crisi de l'Edat mitjana , va provocar gran impacte en els seus protagonistes i en generacions següents. Impacte i interès que perduren fins als nostres dies, en els quals encara no han sigut revelats molts interrogants relacionats amb ella. Efectivament, la pandèmia de mitjan segle XIV ha sigut, i és, objecte de diversos estudis des de múltiples punts de (científics, demogràfics, econòmics, literaris, artístics, religiosos, socials, etc.) amb resultats en moltes ocasions contradictoris, que obrin sempre noves portes a la investigació.

• L'EXPANSIÓ DE LA PESTA

La plaga va arribar a Europa d'Orient. Sense estar comprovat el seu origen precís, s'han suggerit com a probables el llunyà Orient, la Xina, Mongòlia, l'Índia, i Àsia Central. Podria ser el seu focus central el desert de *Gobi on el bacteri va infestar al seu primer hoste animal, i a partir d'ací és probable que s'estenguera cap a la Xina, sud de l'Índia i travessant Àsia Central, ajudada per les rates, les seues puces i les migracions humanes ²⁴ . Hi ha cròniques que ens parlen d'una epidèmia a la Xina durant 1331 que pel que sembla va matar al 90% de la població, i de un brot en l'altiplà central asiàtica entre 1338-1339, tot sota el moviment continu dels mongols per la zona. Un últim brot originària en Balkach i arribaria a Astrakánen al 1346 i posteriorment fins a la Mar Negra ,concretament la Península de Crimea,des d'on iniciarà el viatge de terror cap al Pròxim Orient i Europa durant els anys següents.

·CONSEQÜÈNCIES:

Aproximadament 25 milions de morts van tenir lloc només al continent europeu, juntament amb 40 a 60 milions més a l'Àfrica i Àsia. Algunes localitats van ser totalment despoblades i els pocs supervivents van fugir i van estendre la malaltia encara més lluny. La gran pèrdua de població va portar canvis econòmics basats en l'increment de la mobilitat social segons la despoblació erosionava les obligacions dels camperols (ja debilitades) a romandre a les seves terres tradicionals. La pesta va provocar una contracció de l'àrea cultivada a Europa, fet que va fer baixar profundament la producció agrària. La pesta negra va acabar amb un terç de la població d'Europa i es va repetir en onades successives fins al 1490, va arribar finalment a matar uns 200 milions de persones. Cap dels brots posteriors va assolir la gravetat de l'epidèmia de 1348.

La Dansa de la Mort de Michael Wolgemut,1493.

·SITUACIÓ SOCIAL

En l'aspecte social, l'anomenada època del gòtic va portar el creixement de les ciutats respecte del camp, així com el progressiu menyspreu a les persones que no hi vivien, com eren els buhoners*, els pastors transhumants* i els gitanos que apareixen per primera vegada a la Història d'Occident. Un altre canvi important en les conseqüències portades per la pesta van ser els costums de diferenciar els grups socials per la indumentària. Així la casada, la soltera i la barragana* passarien a vestir de manera diferent; també els cristians dels jueus, per a desgràcia d'aquests darrers.

El triomf de la mort,1446.

DE: Maria Mas, Naiara Medina i Nasima Moujane.